

1.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I KOSZTORYS
KAPLICZKA MUROWANA DOMKOWA, P.W. ŚW. FLORIANA
BŁĘDOWA TYCZYŃSKA 7

GRUDZIEŃ 2022 r.

AUTOR OPRACOWANIA:

Konserwator Dziej Sztuki

mgr PAULINA WIRKIJOWSKA

MGR KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

Paulina Wirkijowska

nr dyplomu: ASP Kraków 8694

Tel: 533401714

e-mail: pwirkijowska@gmail.com

Paulina Wirkijowska

KAPLICZKA NR 1.

BŁĘDOWA TYCZYŃSKA 7

DANE OBIEKTU:

Województwo: **podkarpackie**

Powiat: **rzeszowski**

Gmina: **Chmielnik**

Błędowa Tyczyńska 7,

Nr działki: **220**

CZAS POWSTANIA: **1 ćw. XIX w.**

WYMIARY:

Obwód fundamentów: 6,80 mb

Tynki zewnętrzne ok. 13,5 m²

tynk wewnętrzny ok. 13,5 m²

OPIS:

Kapliczka domkowa, murowana, dwukondygnacyjna z tylną ścianą zaokrągloną w formie apsydy. Pokryta dwuspadowym dachem.

Fundament kamienny z piaskowca. Mur ceglany. Ściany zewnętrzne bielone wapnem. W ścianie frontowej wejście do wnętrza – drewniane drzwi przeszklone w górnej części. Ponad drzwiami nisza, zamknięta łukowym oknem z promieniście rozłożonym wzorem szprosów. W ścianach bocznych po jednym przeszklonym oknie z każdej strony. Okna nieotwierane. Kształt i wygląd okien nawiązuje do stolarki drzwi w ścianie frontowej.

Przestrzeń wnętrza dzieli się na wnękę ponad drzwiami i przestrzeń główną - z ołtarzykiem na tylnej ścianie. Wewnątrz przedmioty sakralne o niewielkiej wartości.

Dach pokryty płytkami eternitu. Uzupełnienia i naprawy blachą cynkową. Konstrukcja dachu drewniana. Pokrycie dachu lekko wystaje poza obrys muru, brak rynien. Od frontu na szczycie – żelazny, niewielki krzyż.

W chwili obecnej znajduje się na skraju prywatnej posesji, przy drodze gminnej. Jej usytuowanie jest niefortunne, ponieważ niemal dotyka płotu sąsiedniej parceli.

W najbliższym sąsiedztwie obiektu po obydwu stronach rosną drzewa. Grunt i trawa dochodzi do samych ścian.

HISTORIA:

Kapliczka powstała przed rokiem 1910, jako wotum za uratowanie z pożaru dworu w Błędowej Tyczyńskiej, którego właścicielami byli Karol i Adela Wysoccy, a przed nimi Jadwiga Szymanowska. Nie wiadomo dokładnie który z właścicieli ją ufundował. Została zadedykowana św. Florianowi. Drewniana rzeźba przedstawiająca świętego Floriana zajmowała górny segment z półokrągłym okienkiem, dolną część wypełniał obraz Matki Boskiej. Figura została skradziona około 1945 roku i nigdy nie powróciła na swoje miejsce.

Kapliczka około roku 1910 została zakupiona wraz z dworem przez Michalinę i Adama Maj. Wszelkie informacje o niej są przekazem ustnym wnuków państwa Maj – Marii Madery i Stanisława Majchra.

W związku z przebudową drogi w latach 1948 -50 kapliczkę przesunięto w głąb łąki i ustawiono w tej samej formie jaką miała pierwotnie. W chwili obecnej znajduje się przy drodze gminnej nr..... Na skraju posesji nr 7.

OPIS STANU ZACHOWANIA:

Kapliczka w stanie ruiny.

Fundament – płytki, kamienny z piaskowca. Zamknięty i rozsypujący się. Posadowiony w gliniastym gruncie na skraju posesji właściciela. Spadek powierzchniowy wód opadowych odbywa się w kierunku obiektu.

Ściany – z cegły. W dolnych częściach przy fundamencie cegła zupełnie zwiędła, rozłożona przez wilgoć. Fugi wysypujące się z pomiędzy nich w postaci pyłu zupełnie pozbawione spoiwa. Ściana frontowa w obszarze naczółka pęknięta, pęknięcie przechodzi od góry na lewą ścianę do szczytu okna gdzie zmienia się w szeroką szczelinę na wylot muru. Tynki zewnętrzne zamknięte, wielokrotnie naprawiane, pokryte kilkoma warstwami pobiału i farby. Osypujące się. Wewnątrz podobnie, rozłożone przez wilgoć zaprawy, najbardziej w pasie przypodłogowym. Zaprawy całkowicie zdegradowane.

Stolarka okienna i drzwiowa – Zupełnie zniszczona do wymiany. Szyby popękane i przesunięte. Podłoga drewniana całkowicie spróchniała. Położona na podsypce piaskowej w bezpośrednim kontakcie z gruntem.

Dach – bez odwodnienia, wsparty na murze. Drewno konstrukcyjne w stanie rozkładu.

ZADANIA I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Priorytetem jest w tym przypadku utrzymanie konstrukcji ścian. Należy wykonać bardzo ostrożne wszystkie prace związane z rozebraniem pokrycia dachu i unikać zmian naprężeń w ścianach. Uszkodzenia i stan budulca jest bardzo zły. Należy rozważyć wykonanie stemplowania i innych form wzmocnienia muru na czas prac. Całkowicie zniszczona cegła w dolnej partii murów, rozłożona zaprawa fug i szczeliny w murze wymagają uważnie przeprowadzonych zabiegów wzmocnienia poprzez przesączenie odpowiednim impregnatem, a jeśli próby takich zabiegów nie przyniosą rezultatów – pozostaje przemurowanie ścian w części, jeśli nie w większości. Tynk praktycznie nie nadaje się do ratowania, należy go skuć i odsłonić wątek ścian, jednak zaleca się wykonywanie tych prac etapami, wraz z postępującym wzmocnianiem ścian.

Przewidziane zostały zabiegi wstrzykiwania żywicy polimerowej do gruntu wokół obiektu w celu ustabilizowania podłoża i odcięcia dopływu wilgoci po zewnętrznej stronie fundamentu. Przewiduje się też wykonanie serii iniekcji polimerowych w fundament zastępujących izolację poziomą. Nie zaleca się odkopywania fundamentu po obwodzie kapliczki.

Dach pokryty eternitem - do rozbiórki pod nadzorem i utylizacji. Potrzebna wymiana konstrukcji oraz nowe pokrycie, które nie powinno zbytnio obciążać murów. Przed dobraniem materiału na pokrycie dachu konieczne jest przeprowadzenie ekspertyzy statycznej przez odpowiedniego specjalistę.

Teren wokół obiektu powinien zostać zdrenowany i zagospodarowany. Dla najkorzystniejszej ekspozycji kapliczki, nawierzchnię tuż przy ścianach zaleca się ułożyć z nieregularnych kamieni (najlepiej łupków lub piaskowca) ułożonych swobodnie, bez krawężnika. Obejście docelowo nie powinno być szersze niż 1,5 metra. Ogrodzenie sąsiedniej parceli, które praktycznie dotyka do prawej ściany obiektu, powinno zostać rozebrane na tym odcinku. Nie zaleca się usuwania drzew. Otoczenie powinna podkreślać historyczny charakter miejsca.

Estetyka nowych tynków musi być dostosowana charakteru obiektu. Tynk zewnętrzny należy zakładać partiami, tak żeby docelowo uzyskać lekko pofalowaną powierzchnię podobną do obecnej.

KAPLICZKA NR 1.

PROGRAM PRAC

Prace przygotowawcze:

- ekspertyza statyczna dla obiektu,
- dokumentacja stanu zachowania obiektu przed przystąpieniem do prac,
- usunięcie wyposażenia, inwentaryzacja i dokumentacja fotograficzna elementów wyposażenia oraz stanu zachowania przed konserwacją.

1. FUNDAMENT. Ustabilizowanie posadowienia obiektu – prace przy fundamentach

- a) Rozebranie fragmentu ogrodzenia sąsiadującej parceli
- b) Wprowadzenie iniekcji polimerowych do gruntu wokół fundamentów dla wzmocnienia terenu i stabilizacji posadowienia bryły budynku (....)
- c) Wykonanie iniekcji przeciwwilgociowych w fundament zastępujących izolację poziomą
- d) Wzmocnienie zewnętrznych powierzchni fundamentów oraz dolnych partii ścian, przez nasączenie materiałami hydrofobizującymi.
- e) Szlamowanie szczelin i pęknięć kamienia
- f) Ułożenie drenażu wokół fundamentów obiektu

2. ŚCIANY. Wzmocnienie i konserwacja ścian

- a) Stemplowanie ścian, zabezpieczenie na czas prac
- b) Usunięcie zdegradowanych zapraw
- c) Przemurowania, wzmocnienie powierzchniowe, zszywanie pęknięć muru (szlamowanie, wlewy i iniekcje specjalistycznymi materiałami konserwatorskimi)
- d) Nasączenie zdegradowanych cegieł oraz kamienia środkami do konsolidacji i hydrofobizacji
- e) Otynkowanie murów wewnętrznych i zewnętrznych tynkiem renowacyjnym.
- f) Malowanie tynków

3. PODŁOGA

Do zrobienia od podstaw - wylewka i podłoga drewniana oraz blat na murowanej mense.

4. DACH

- a) Rozbiórka obecnego pokrycia z eternitu i utylizacja pod nadzorem.
- b) Naprawa lub rekonstrukcja więźby
- c) Pokrycie dachówką (lub innym materiałem zgodnie z badaniami wytrzymałości murów)

5. STOLARKA OKIENNA I DRZWIOWA

- a) Demontaż, wykonanie nowych okien i drzwi na wzór obecnych

MGR KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
Paulina Pawlik-Josińska
nr dyplomu: ASP Kraków 8694
Tel. 533401714
e-mail: pwirkijowska@gmail.com

- b) Zamontowanie w obiekcie.

6. WYPOSAŻENIE WNETRZA

Znajdujące się wewnątrz obiekty do oczyszczenia i renowacji. Ze względu na niewielką wartość estetyczną i historyczną zaleca się pozostawienie najcenniejszych spośród nich. Do opracowania sposób ekspozycji

7. UPORZĄDKOWANIE I ESTETYKA OTOCZENIA OBIEKTU

- a) Pas około 1m szerokości wokół fundamentów – utwardzenie żwirem, ułożenie nawierzchni z nieregularnego kamienia

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	KAPLICZKA	2. Czas powstania	BŁĘDOWA TYCZYŃSKA
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres	
		przed nr 206 7	
		nr działki: 1470 1470	
		5. Przynależność administracyjna	
		województwo podkarpackie	
		powiat rzeszowski	
		gmina Chmielnik	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty (autor, data i podpis)	
		Marta Kaczmarek 20.11.2017 r.	

widok od północnego-wschodu

